

provincie
groningen

het
cultuurfonds

Juryrapport Groninger Cultuurprijzen 2024

Algemeen

De jury was dit jaar onder de indruk van de hoeveelheid en de kwaliteit van de inzendingen. Er waren in totaal 167 aanmeldingen. Wij willen bij deze dan ook iedereen bedanken die een cultuurmaker of culturele organisatie heeft aangemeld. Uw betrokkenheid wordt gewaardeerd. Door mensen zoals u blijft de cultuurwereld leven en groeien. Wellicht is uw aanmelding zelfs net de aanmoediging waardoor een talent of amateur zich verder kan ontwikkelen en wat meer in zichzelf durft te geloven.

Het werd weer duidelijk wat voor bruisende, levendige en inspirerende culturele wereld we hier in de provincie Groningen hebben. Van wereldberoemde namen tot beginnende talenten. Van professionele podia tot amateurclubs. En niet te vergeten cultureel erfgoed waar we trots op mogen zijn.

Dat is geweldig maar maakte het niet gemakkelijk om te kiezen. Want hoe kan een individu nu opboksen tegen een enorm theaterspektakel of een festival? De verschillende kunstvormen zijn bovendien natuurlijk onvergelijkbaar. Toch moest er gekozen worden dus hebben we criteria gehanteerd die wellicht niet altijd voor de hand liggen. Daarbij telde de hoeveelheid stemmen op een organisatie niet mee. Omdat het in dit geval naar ons idee niet om populariteit gaat maar om andere zaken.

De jury heeft naar mensen en organisaties gekeken die de samenwerking opzoeken. Cultuurmakers die niet alleen zichzelf promoten maar ook anderen stimuleren cultuur te creëren. We probeerden tevens inclusiviteit en diversiteit voor ogen te houden omdat cultuur naar ons idee voor iedereen zou moeten zijn. Ongeacht leeftijd of achtergrond.

De namen die we genomineerd hebben zijn sterk verbonden met Groningen en promoten onze cultuurwereld binnen en buiten de provincie Groningen. We gaven daarbij de voorkeur aan namen die wellicht niet per se altijd de gedoodverfde winnaars zijn. De jury besloot dat de cultuurprijs ook een aanmoediging mag zijn. Omdat juist een aantal van deze cultuurmakers nog extra applaus en zichtbaarheid verdient in onze ogen.

Tenslotte keken we naar de urgentie van de prijs. Waarom verdient deze persoon, podium of gezelschap juist dit jaar deze prijs? Hebben ze recent iets speciaals bereikt of veranderd? Is er een maatschappelijke betrokkenheid en urgentie? Maar boven alles staat natuurlijk de kwaliteit van wat ze maken en/of organiseren. Met deze criteria en vragen in ons hoofd kwamen we tot de volgende nominaties.

Groninger Talentprijs

Sander Blom (winnaar)

Sander Blom is een jong multi-talent. De jury nomineert hem omdat hij de (soms bijna vergeten) verhalen van Groningen in de schijnwerpers zet. Hij richtte bovendien de Stichting Noordelijk Verhalen op, om de verhalende kunst in Groningen door te kunnen ontwikkelen.

Hij is tevens schrijver en schreef boeken, zoals *Mythisch Groningen*, die de ziel van Groningen vastlegden. Als filmmaker maakte hij korte speelfilms en documentaires die nationaal en internationaal vertoond werden en in de prijzen vielen:

Cornelia (2022) is een korte film gebaseerd op het waargebeurde verhaal over de executie van de verzetsstrijdster. Deze film werd internationaal vertoond en heeft verschillende prijzen ontvangen. De Tweede Wereldoorlog is een terugkerend thema: Sander werkte daarna aan een documentaire over oorlogsmonumenten waar verhalen van Groningers centraal staan.

Het Groninger perspectief werd ook zichtbaar in 'De Kloof'. Een project waar hij samen met jongeren ervaringen over de kloof tussen stad en platteland vertaalde naar een visueel verhaal. De jongeren speelden daarin de hoofdrol, assisteerden, bepaalden mede de distributie en gingen tijdens de vertoningen in discussie met hun publiek. Deze film wordt opgenomen in het FilmEducatieHub-aanbod.

De jury nomineerde Sander omdat zijn films en boeken zijn geïnspireerd door Groningers en zijn werk diep is geworteld in de geschiedenis van Groningen. Waarmee hij een verbinding creëert tussen alle bewoners binnen de provincie. Want gedeelde verhalen en historie versterken een gemeenschapsgevoel. Daarmee hebben ze een maatschappelijke relevantie en betrokkenheid die de jury bewondert. Bovendien is Sander een sterke ambassadeur voor Groningen. Hij vertolkt de Groningse cultuur binnen en buiten de provincie en zelfs in het buitenland.

Winnaar omdat:

Sander Blom is voor deze prijs gemaakt, zou je bijna zeggen. Zo jong en dan al zoveel boeken, films en docu's op zijn naam. Dat vond de jury erg veelbelovend. Maar het is ook bijzonder en indrukwekkend dat hij de historie en cultuur van Groningen zo nadrukkelijk in de schijnwerpers zet. Daarnaast weet hij die Groningse cultuur en verhalen ook nog eens ver buiten onze provinciegrenzen en landsgrenzen te brengen. Bovendien zoekt hij samenwerkingen op en stimuleert hij jongeren om ook hun verhaal te vertellen en cultuur te gaan maken. De jury was dan ook zeer overtuigd dat we dit grote talent willen aanmoedigen, stimuleren en ondersteunen met deze prijs.

Eva Koopmans

Eva ruilde het theater in voor de wereld als haar atelier, waar ze kunst maakt in directe verbinding met de mensen om haar heen.

Haar artistieke praktijk heeft als theoretisch en praktisch vertrekpunt het geheel van menselijke- en niet-menselijke relaties, verbonden met een plek. Haar werk gaat over het visualiseren van verbindingen, waardoor mensen uitgenodigd worden zich (opnieuw) te verhouden tot een plek.

Het doel van Eva haar werk is het doorbreken van de illusie van machteloosheid en het opheffen van de individualistische bubbel. Het gevoel aanwakkeren van eigenaarschap van participanten binnen dit proces is daarbij het meest belangrijk. Eva zet binnen haar werk kunst in als middel om te participeren in dat veranderingsproces, maar ook om samen met anderen te oefenen op kleine schaal. Kunst kan op deze manier veel teweegbrengen: Dat wat wij aandacht geven, groeit.

Met projecten zoals Binnenstebuiten in de Oosterparkwijk en Tussen jou en mij op Oerol, nodigde ze mensen uit om op een laagdrempelige manier deel te nemen aan kunst en veranderingsprocessen.

Op dit moment is Eva bezig met de oprichting van Stichting Wandelende Duinen, waarmee ze de komende jaren op artistiek en organisatorisch vlak volgende stappen wil zetten.

De jury heeft Eva Koopmans genomineerd omdat ze een veelzijdig sociaal relationeel kunstenaar, maker en vormgever is. Ze maakt op een vernieuwende manier werk dat over zeer relevante hedendaagse thema's gaat, zoals individualisme, sociale bubbels, participatie en ecologische en sociologische systemen. Haar artistieke stijl, gevormd door haar achtergrond in decor- en kostuumontwerp, wekt nieuwsgierigheid op en maakt participatie toegankelijk.

Jooz

Op social media ging hij meerdere keren viral met zijn *spoken word* 'Hoofdstuk 6 Molukse Geschiedenis'. Met het stuk wist hij de complexe, koloniale geschiedenis van Nederland en de Molukken krachtig samen te vatten. Hij gaf hiermee een stem aan diaspora en nazaten van het koloniale verleden.

Jooz ging ook meermaals viraal met een *spoken word* (over educatie) en is meermaals op landelijke tv geweest. Hij doet veel met educatie en bereikt daarmee de jeugd en is een cultuurdrager van de Molukse gemeenschap en de hiphop in Groningen

Jooz is ook één van de makers van De Wijk De Wereld en werkte daarvoor samen met de Molukse wijk. Ook geeft hij wekelijks spoken word/rap-workshops door het land. Op deze manier leert hij deelnemers om zichzelf te uiten en stimuleert hij jongeren om meer te lezen. Jooz gaf les op zeer uiteenlopende plekken. Van het Conservatorium van Amsterdam tot jeugddetentiecentra. Tevens verzorgt Jooz coachingstrajecten voor o.a. Kunstbende, Grondslag en Open Studio. En levert hij een belangrijke bijdrage aan het Groningse nachtleven door zijn werk als MC.

Met zijn debuutalbum en gelijknamige theaterproductie 'Maluku Boeren Saus' wist hij enorm veel mensen te inspireren.

Jooz is genomineerd omdat hij mensen weet te inspireren en bruggen weet te bouwen.

In zijn werk omarmt hij zowel Groningse als Molukse kant en laat hij een verhaal horen dat we in Groningen en daarbuiten mogen horen. Hij gaat tevens mooie samenwerkingen aan met andere cultuurmakers en stimuleert daarmee de Groningse hiphopwereld. Hij heeft daarnaast een nationaal bereik waar Groningen trots op mag zijn. Daarnaast motiveert hij jongeren om ook een eigen verhaal te vinden.

Groninger Cultuurprijs voor de Amateurkunst

Sugarspin (winnaar)

Sugarspin organiseert regelmatig dansavonden, bijeenkomsten en cursussen en viert jaarlijks het festival Sugarville. Het festival bestaat uit dansworkshops, culture talks en feesten in het Der Aa-Theater en het Grand Theatre en is Gronings visitekaartje voor de internationale Lindy Hop-wereld. Met artiesten uit Engeland, de VS en een band uit België hebben ze dit jaar 200 gasten vermaakt en kennis bijgebracht. Ze hadden bezoekers uit de rest van Nederland, Duitsland, Spanje en Frankrijk. Dit jaar hebben zij danslegendes uit Amerika verwelkomd. Barbara Billups (89 jaar), heeft in de jaren '50 gedanst in de Savoy, te Harlem. Dé hotspot van de dans in die tijd. Ook Chester Whitmore (68 jaar), die les heeft gehad van de Nicholas Brothers, en zelf choreografieën verzorgde voor o.a. Janet Jackson, was aanwezig. Samen hebben ze de deelnemers meegenomen in hoe de dans zich ontwikkelde en in hoe het leven was voor zwarte dansers in die tijd.

Sugarspin is genomineerd omdat ze in Groningen een gemeenschap hebben opgebouwd die draait om Lindy Hop.* Deze gemeenschap is divers en inclusief en bestond nog niet in Groningen. Ze hebben daarnaast een groot internationaal bereik omdat ze veel internationale dansers uitnodigen en een internationaal publiek aantrekken waardoor ze Groningen ook buiten de provincie en Nederland op de kaart zetten. Het niveau overstijgt eigenlijk dat van de amateurs maar Sugarspin bijeenkomsten worden toch georganiseerd door vrijwilligers met een kernteam van vier mensen.

*(Deze zwart-Amerikaanse dans, ontstaan in Harlem, New York eind jaren '20, werd gedanst op de Swing Jazz uit die tijd. Het feit dat blanke en zwarte Amerikanen samen erop dansten toonde het belang van de dans in het overbruggen van culturele verschillen in een tijd van segregatie.)

Winnaar omdat:

De jury vond unaniem dat ze winnaars waren omdat ze met amateurs een organisatie hebben opgezet die toch zeer professioneel functioneert. Ze zetten Groningen op de kaart door verbinding te zoeken met grote internationale dansers en het publiek is deels ook internationaal. De bezoekers zijn bovendien van verschillende generaties en achtergronden. De organisatie verbindt tevens een maatschappelijk geëngageerde historie aan dans en biedt daarmee een bredere culturele visie. Ze hebben bovendien een unieke zeer actieve gemeenschap weten te creëren binnen Groningen.

Spaces Collective

Onder aanvoering van Romano Liu en Sandra Mako Sanchez heeft Spaces, als kleine amateurorganisatie van studenten, een grote impact weten te maken. In één jaar tijd zijn ze van 2 naar 100 deelnemers gegaan. De groep bestaat voor een groot deel uit internationale studenten. Op twee verschillende avonden hebben ze als organisatie OOST vol weten te krijgen met een multidisciplinaire avond die de schoonheid van samenwerking laat zien. Dit hebben ze naast hun studie en zonder budget weten te bewerkstelligen. Daarnaast hadden ze dit jaar voor het eerst een podium tijdens Dichters in de Prinsentuin dus ze zoeken ook aansluiting met de meer traditionele poëzie.

De inclusiviteit waar Spaces voor staat was bij uitstek te zien tijdens het evenement in januari, waar, naast het Nederlands, in vijf andere talen poëzie werd voorgedragen. Dit allemaal om het thema 'thuis' aan te kaarten.

De jury vindt de snelheid en bevoegenheid waarmee ze in zo'n korte tijd een community hebben opgebouwd getuigen van passie en veelbelovend voor de toekomst. Daarnaast is het initiatief naar ons idee broodnodig om meer binding met de grote internationale jonge cultuurgemeenschap in de stad te bewerkstelligen. Waarbij zij een unieke positie innemen binnen het poëtisch landschap omdat ze naar allerlei experimentele crossover vormen op het podium zoeken waar muziek, theater en kunst ook een plek krijgen.

Volgens de jury verdient Spaces een duw in de rug om zich verder te ontwikkelen. We zijn nieuwsgierig hoe dit zich verder zal ontwikkelen.

Pittig gekruid

De organisator en motor achter Pittig gekruid is Charles Goudsmit (1954).

Hij is geboren in Indonesië en heeft Joodse, Afrikaanse en Indonesische roots. Charles is verbinder pur sang. Charles is amateur theatermaker en dichter, wereldverbeteraar, chef-kok en organisator. Zijn stichting Pittig Gekruid heeft als doel om meer inclusief te denken en te doen. Hij programmeert amateur-artisten en kunstenaars door ze een podium te geven op verschillende plekken in de hele provincie. Hiervoor werkt hij samen met verschillende podia, theaters, musea, festivals en erfgoedinstellingen.

Door zijn open en nieuwsgierige houding weet hij mensen aan zich te binden en amateurartisten en kunstenaars te introduceren in zijn grote netwerk. Hij begeleidt en coacht soms in het begin wat onzekere artiesten en motiveert ze juist hun stem te laten horen en zich te presenteren aan het publiek.

Hij heeft o.a. geprogrammeerd voor Museum aan de A, Keti Koti, WinterWelVaart, Bitterzoet Erfgoed, SPOT, Noorderzon en heel veel andere partijen. Museum aan de A werkt sinds 2018 intensief samen met Charles. Hij is echter al veel langer actief als amateurkunstpromotor.

De jury heeft Pittig Gekruid genomineerd omdat ze in stad en provincie een groot en divers bereik hebben en podium geven aan mensen die je elders niet ziet. Waar veel organisaties zich op jong talent richten, zijn alle leeftijden zichtbaar op dit podium waardoor ook de oudere generatie (amateur)kunstenaars onder de aandacht komen van breder publiek. Daarnaast komt jong en oud door middel van kunst, cultuur en eten in aanraking met de diverse culturele gemeenschappen die Groningen in stad en provincie rijk is. Verder steunt de stichting geregeld goede doelen door middel van het organiseren van benefiet-evenementen waaruit een sterke maatschappelijke betrokkenheid spreekt.

Wat de stichting uniek maakt is dat zij zich niet richt op een specifieke culturele gemeenschap maar in de breedte kijkt, vindt en podium biedt.

Groninger Cultuurprijs

Bert van Erk (winnaar)

De jury heeft Bert van Erk genomineerd omdat hij zich onvermoeibaar inzet voor de Groningse jazz-scene. Hij heeft met alle grootheden van de wereld gespeeld, maar toch altijd voor Groningen gekozen. Hij haalt hier grootheden naartoe en speelt met iedereen. Daarmee stimuleert en ondersteunt hij de Groningse muziekwereld en zorgt dat Groningen ook internationaal gezien op de kaart gezet wordt.

Bert is ondertussen de 75 gepasseerd maar toont nog elke maandagavond de spirit om deze activiteiten voort te zetten naast zijn reguliere beroepsactiviteit als (contra) bassist in diverse vaste en adhoc combo's. Bert behoort tot de kern van de Groningse jazzscene en heeft een internationale reputatie.

Bert stimuleert daarnaast jong en oud talent om zich te ontplooien ongeacht niveau. Hij draagt bij aan activiteiten waarin met name voor prille beginners tot gevorderde amateurs een podium wordt geboden om gezamenlijk jazzmuziek te maken.

Na zoveel jaren, het bereikte resultaat en Berts leeftijd, verdient Bert een nominatie voor zijn bijdrage aan het Groningse jazzklimaat. De kracht van Bert is de positieve stimulans die hij onder elke omstandigheid meegeeft aan de deelnemers. Voor heel veel amateur- maar ook professionele jazzmuzikanten in Noord-Nederland was/ is de Open Jazz Sessie van Bert de allereerste stap op weg naar het jazzpodium.

Winnaar want:

Jazz is onlosmakelijk verbonden met Groningen. In het verleden vulden talloze kroegen zich tot in de late uurtjes met de klanken van jazz ensembles en orkesten. Met een jazzopleiding en spelers van internationaal formaat, en met een stad die nog steeds bruisend is van muzikale mogelijkheden, willen wij met deze prijs de aandacht vestigen op de rijke traditie van deze muziek.

Bert van Erk heeft in de afgelopen veertig jaar een onschatbare bijdrage geleverd aan het jazzklimaat in Groningen. Met een scherp oog voor talent en een open houding jegens muzikanten van elk niveau, is hij niet alleen een zeer getalenteerde muzikant, maar ook een toegankelijke en inspirerende persoonlijkheid. Zijn inzet voor de USVA, de muziekschool, de Smederij en talrijke andere initiatieven op het gebied van jazz en geïmproviseerde muziek heeft diepe indruk gemaakt op meerdere generaties musici die Groningen heeft voortgebracht. De jury wil hem met deze prijs belonen voor zijn oeuvre en bedanken voor zijn enorme inzet voor de jazzmuziek in Groningen.

Gronings Vuur

Gronings Vuur is een bijzonder en veelzijdig programma dat door de ommelanden van Groningen reist. Inwoners worden samengebracht en geprikkeld om na te denken over maatschappelijke thema's in hun eigen leefomgeving. Kunstenaars, theatermakers, muzikanten en schrijvers worden gekoppeld aan de gemeenschap en uitgedaagd om die thema's te vertalen naar een voorstelling of expositie.

De jury heeft Gronings Vuur genomineerd omdat ze de inwoners erg betrekken bij de totstandkoming van hun theaterproductie, bijvoorbeeld door het organiseren van verhalencafés. Hierdoor ontstaan prachtige voorstellingen met een verhaal dat de inwoners erg raakt en ontroert. Een theatervoorstelling over heden en verleden van de betreffende streek. Wat maakt de streek zo uniek?

Waarom keren mensen terug naar hun streek? Wat heeft hen zo sterk gemaakt? Wat maakt het dat de inwoners zo trots zijn op hun streek? Tevens betrekken ze naast hun professionele acteurs en teamleden ook inwoners en andere vrijwilligers die mee kunnen doen in de voorstelling, bijvoorbeeld door het vormen van een muzikale band of koor. De theatervoorstellingen worden uiteindelijk gespeeld op iconische en of unieke locaties van de betreffende streek

De jury heeft Gronings Vuur eveneens genomineerd omdat ze met hun unieke werkwijze de kracht van kunst en cultuur laat zien. Het nodigt uit tot reflectie op ons handelen, daagt ons uit na te denken over onze toekomst, en bovenal verkleint het de polarisatie en versterkt het de gemeenschapszin. Daarnaast biedt het makers een uniek platform om vanuit hun eigen kracht en kunde nieuwe thema's aan te snijden en de grenzen van hun eigen werkwijze op te zoeken.

Dit alles gebeurt op een typisch Groningse nuchtere manier, met de poten in de klei, geen hoog over, maar vanuit vertrouwen in mens en maker, met een luisterend oor en oog voor de mens. Gronings Vuur is een uniek programma met een unieke werkwijze en daarom, wat ons betreft een goede kandidaat.

De Rijdende Popschool

Stichting De Rijdende Popschool is ruim 13 jaar actief in de provincie Groningen om de actieve cultuurparticipatie te bevorderen. De jaren daarna heeft De Rijdende Popschool meer dan 50 popscholen geïnitieerd in dorpen. Daarnaast heeft het sinds 2012 meer dan 200 scholen bereikt met educatieve projecten. Jaarlijks heeft de Rijdende Popschool meer dan 50 projecten in het onderwijs, waarmee ongeveer 2000 leerlingen betrokken worden bij cultuur.

Sinds 2020 heeft de stichting 26 gratis toegankelijke culturele werkplaatsen voor jongeren gelanceerd onder de vlag van DeClick. In 2023 is Maakplaats DeClick Makers Mob ontwikkeld als het productiehuis van DeClick.

De organisatie heeft al drie keer Het Rijdende Popschool Festival georganiseerd in Martiniplaza. Dat was een dag waar deelnemers van alle projecten zich konden presenteren terwijl er ook professionele muzikanten optraden en workshops gaven.

Ook als samenwerkingspartner heeft de stichting bewezen een belangrijke schakel te zijn in Groningen. De Rijdende Popschool werkt namelijk samen met veel andere culturele instellingen en instellingen in het sociale domein. Tel daarbij op de samenwerking met o.a. Gronings Vuur, Popsport, PopGroningen en het Jonge Harten Festival en het is duidelijk dat Stichting De Rijdende Popschool wel een nominatie verdient.

De jury heeft de Rijdende Popschool genomineerd vanwege de grote inzet en het grote bereik van de organisatie. Het broodnodige cultuuraanbod weet dankzij deze organisatie al jaren de meest afgelegen plekken van onze provincie te bereiken waardoor voor alle jongeren muziek en cultuur toegankelijk blijft ongeacht de woonplaats. De jury erkent het belang van dit brede bereik. En beseft hoe belangrijk zo'n uitlaatklep is voor jongeren. Daarnaast bewijzen ze met de Click een structurele laagdrempelige (en gratis) plek voor jonge makers te kunnen aanbieden op deze plekken die door andere cultuurmakers soms worden vergeten.

De organisatie zoekt verbinding en samenwerking op waardoor het de jongeren nog een breder podium kan aanbieden en verbindt de jongeren aan professionals waardoor ze door kunnen groeien. Kortom, een onmisbare organisatie in ons culturele landschap.